

DIENST

Diaconaat in een multi-culti wijk

Schuldhelp: de diaken is (g)een hulpverlener!

Meedoen met Micha?!

54e jaargang nummer 5

december
2006

In dit nummer

123
Redactioneel

Rien van Dongen

124
Diakenen

Meedoen met Micha?!

Peter van de Kamp

125
Steunpunt Gemeenteopbouw

Even bijpraten

Jeannette Buitenhuis

126
Steunpunt Gemeenteopbouw

Nieuw: www.gemeentevandaag.nl

Jan Kuiper

127
Bijbel op bezoek

Wie kan er hulp gebruiken? Corné Alderliesten

128
Boekbespreking

Groeien bij de bron
-de takken aan de boom

Wim de Groot

129
Diaconaal Steunpunt

Diaconaat in een multi-culti-wijk

Dirk-Albert Prins

130
Diaconaat

Schuldhelp: de diaken is
(g)een hulpverlener

131
Diaconaal Steunpunt

Mededelingen

Dirk-Albert Prins

132
Column

Gesticht

Pieters

DIENTST

54e jaargang 2006

nummer 5

december 2006

DIENTST geeft concrete toerusting en ondersteuning, gericht op de dagelijkse praktijk in de gemeente, ten behoeve van bijzondere pastorale en/of diaconale taken in de gemeente. DIENST richt zich op ambtsdragers, predikanten, kerkelijk werkers en het gemeentepastoraat/diaconaat binnen de gereformeerde kerken (vrijgemaakt).

Redactie:

Er staat een vacature open!

Peter van de Kamp, Zwolle

Rien van Dongen, eindredacteur

Hans Meerveld, Hasselt

Jacqueline van der Ziel-Visser, Zwolle

Redactiesecretariaat:

Ebel Geertsema

Kameelvlinder 16

3822 AR Amersfoort

Telefoon: (033) 480 16 60

E-mail: ebel@geertsema.com

Administratie:

J.A. Kieft-Boersema

Catharinadaal 33, 6715 KA Ede

fax (084) 716 54 15

E-mail: administratie.dienst@kiefte.net

Nieuwe abonnees en adreswijzingen dienen **schriftelijk** aan de administratie doorgegeven te worden.

Betaling van abonnementsgeld te voldoen na ontvangst van acceptgiro of factuur.

Abonnementsprijs: € 7,20 per jaar.

Gironummer 4921087

t.n.v. Stichting Dienst, Ede

Artikelen uit Dienst zijn op cassette beschikbaar voor mensen die een leeshandicap hebben.

Info: Stichting De Luisterpost / Bralectah, Zwolle

(038 - 427 04 48). E-mail: lph@gbouw.nl

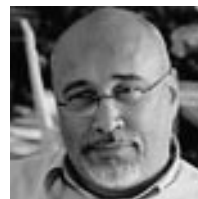
ISSN 0167 - 2401

Artikelen in Dienst zijn digitaal
beschikbaar via de website:
www.blad-dienst.nl

Redactioneel

Toerusting voor ambtsdragers

Rien van Dongen

In elke Dienst is het te lezen: Dienst geeft concrete toerusting en ondersteuning, gericht op de dagelijkse praktijk in de gemeente.

Nieuw medium

In dit nummer leest u ook van een ander medium dat een zelfde doelstelling heeft: de website Gemeente Vandaag. Deze website is “een uitgave” van Steunpunt Gemeenteopbouw.

Toerusting voor ambtsdragers is van groot belang. In de gemeente doen ze belangrijk werk.

Er wordt veel van ambtsdragers gevraagd. Hoe vaak lees je immers niet dat het in dit werk gaat om geestelijk leiderschap.

En wees eerlijk, lang niet al die mensen die in de praktijk tot dit werk geroepen worden, beschikken van zichzelf over competenties op dit gebied.

Op zich is dat ook niet nodig. Zolang die competentie maar aanwezig en geborgd is in het college dat de kerkenraad vormt.

College

Een college vorm je met elkaar. Juist waar het gaat om elkaar steunen in je werkzaamheden, in het opdoen van vaardigheden, in het vormen van competenties, heb je elkaar nodig. Samen vorm je een raad. Je kan op elkaar terugvallen, maar je mag ook delen in elkaars talenten, in de wijsheid van je medebroeders etc. Ook mag je samen luisteren naar wat de Bijbel zegt. Toerusting van de ambtsdragers is iets wat in de eerste plaats in de eigen raad gebeurt.

Er is nog meer...

Naast wat binnen je eigen omgeving wordt aangeboden is er meer. Op ons eigen

erf wordt het één en ander geboden in de toerusting, het taakgereed maken, van de ambtsdragers. Zo onderhouden de kerken o.a. het Steunpunt Gemeenteopbouw, het Diaconaal Steunpunt, en Dteg (toerusting evangeliserende gemeente). Steunpunten die dienstverlening verzorgen aan de kerken waar het gaat om toerusting, overigens niet alleen van ambtsdragers.

U kunt zich abonneren op Dienst en op Gemeente Vandaag. Maakt u in uw raad ook gezamenlijk gebruik van het toerustingsmateriaal wat daarin wordt aangeboden?

Hiervoor wordt vooral over materiaal geschreven. De genoemde steunpunten kunnen u echter nog meer bieden. Denk aan conferenties, cursussen en trainingen, begeleidingstrajecten etc.

Onderhoud je eigen toerusting

Het werd al gezegd, toerusting tot dienstbetoon begint in eigen kring. Toerusting moet je ook zelf zoeken. Maak zelf en maak samen studie. Nogmaals: het startpunt ligt wat dat betreft in de bijbelstudie.

Schroom echter niet om ook gebruik te maken van wat geboden wordt. Ik weet dat sommige gemeentes wel eens terugschrikken voor de kosten van dienstverlening. Toch zou dat niet mogen. Veelal wordt dat veroorzaakt doordat kerkenraden niet gericht bezig zijn met scholing en toerusting. Een gevolg is dan dat in de begroting van de kerk daarvoor niets wordt opgenomen. Toerusting is broodnodig, bedenk dat continu. Niet pas als de nood aan de man is.

Diakenen

Meedoen met Micha?!

Peter van de Kamp

Op dinsdag 12 september 2006 is de Micha-campagne van start gegaan. De Micha-campagne roept christenen in Nederland op om hun verantwoordelijkheid te nemen voor de armoede in de wereld, veraf en dichtbij, en aan de slag te gaan. Het gaat om de Nederlandse versie van de internationale Micah Challenge, die in 2003 is gestart en zal duren tot 2015. Want dat is het jaar van de zogenaamde Millenniumdoelen. De Nederlandse campagne loopt tot juli 2007. Om precies te zijn: tot 7 juli 2007 (07-07-07!), precies halverwege de looptijd van de Millenniumdoelen. De Micha-campagne is een mooie gelegenheid om nog eens stil te staan bij het thema kerk/wereld/armoede.

In de jaren negentig van de vorige eeuw hebben de rijke en arme landen op diverse internationale conferenties afspraken gemaakt over de economische en sociale ontwikkeling van de arme landen vóór het jaar 2015. Deze afspraken zijn vastgelegd in acht internationale ontwikkelingsdoelstellingen (*International Development Goals*, ook wel 'mondiale millenniumdoelen' genoemd):

- Halvering van het aantal mensen dat in extreme armoede leeft (berekend als een inkomen van minder dan een dollar per dag).
- Universeel basisonderwijs voor alle kinderen.
- Stimulering gelijkheid tussen mannen en vrouwen. Gelijke kansen voor jongens en meisjes in lager en middelbaar onderwijs (uiterlijk in 2005).
- In elk ontwikkelingsland vermindering van de kindersterfte met tweederde ten opzichte van het niveau in 1990.
- Verlaging van de moedersterfte met driekwart tussen 1990 en 2015.
- Aan (de verspreiding van) hiv/aids, malaria

en andere ziekten wordt een halt toegeroepen.

- Universele toegang tot reproductieve gezondheidszorg (dat is alle zorg die te maken heeft met seksualiteit en kinderen krijgen).
- Omkering van de trend dat steeds meer natuurlijke hulpbronnen verloren gaan.

Juist als afspraken beschrijven deze doelstellingen wat er in de huidige situatie ontbreekt

De Micha-campagne is een mooie gelegenheid om nog eens stil te staan bij het thema kerk/wereld/armoede.

en daarmee laten ze de sociaal-maatschappelijke nood in de wereldsamenleving overduidelijk zien. Er is structurele armoede, kindersterfte, aantasting van het milieu...

Er is in verschillende ontwikkelingslanden in de afgelopen decennia vooruitgang geboekt in de strijd tegen armoede. Toch moeten nog steeds 1,2 miljard mensen zien rond te komen van minder dan een dollar per dag. 'Hoe je het ook wendt of keert, die enorme armoede in een wereld van overvloed is onverteerbaar' (een uitspraak

uit 2001 van Eveline Herfkens, oud-minister voor ontwikkelingssamenwerking).

Hoe moet de kerk zich opstellen tegenover de enorme en complexe armoedeproblematiek in de huidige werelddamenleving? De drieslag kerk-wereld-armen roept die vraag op: het gaat om bezinning op de houding en het (diaconale) handelen van de kerk in de huidige wereld die ontluisterd wordt door armoede.

Armoede en armen

Armoede is een realiteit: het is niet uitgesloten dat je vanavond op je televisiescherm beelden ziet van stervende kinderen ergens in Afrika. Die kinderen sterven omdat ze geen eten en drinken krijgen. En dat gebrek aan eten en drinken is een verschijnsel dat hoort bij diepe, structurele armoede.

Ik wil eerst aan de hand van drie aandachtspunten iets zeggen over armoede als sociaal-maatschappelijke nood bij uitstek:

(1) *Armoede is lastig te meten.* In de afgelopen jaren is (op wereldniveau) het percentage armen weliswaar gedaald, maar het aantal armen is toegenomen en de kloof tussen arm en rijk groeit nog steeds. Daarom is de vraag naar een structurele aanpak van het probleem van de armoede nog steeds actueel en dat zal de komende jaren ook wel zo blijven.

Een realistisch, nuchter beeld van armoede is dus noodzakelijk. Toch is het lastig om je een goed beeld te vormen. Alleen al de manieren van meten vormen een probleem.

(2) *Armoede gaat over mensen.* Achter de cijfers over armoede gaan concrete mensen

schuil. Armoede heeft een gezicht, hoewel juist arme mensen vaak weinig gelegenheid krijgen om hun gezicht te laten zien op de plaatsen waar de beslissingen vallen, waar beleid gemaakt wordt en waar zonder hen wel over hen gepraat wordt. Armen tellen meestal niet mee in de wereld van de rijken.

(3) *Armoede is een relatief begrip.* Armoede is een realiteit in absolute zin. Een schamel stuk brood is en blijft schamel. En verontreinigd drinkwater is niet te drinken. Toch staat armoede altijd in relatie tot rijkdom. Als iedereen arm is, is ook iedereen rijk. Het gaat

er juist om dat de rijkdom van de één de armoede van anderen tot gevolg heeft. Het is uitermate belangrijk om daar oog voor te hebben. Bovendien is het zo dat armoede

in Nederland iets anders is dan armoede in bijv. Brazilië. Wie als arm beschouwd wordt in Nederland, zou dat in Brazilië waarschijnlijk niet zijn. Armoede is dus ook relatief in de zin van contextueel bepaald.

Armoede en armen in bijbels-theologisch perspectief

Over armoede en armen in bijbels-theologisch perspectief geef ik vier korte notities:

(1) In het Oude Testament worden de gangbare woorden voor 'arm' en 'armoede' voor het eerst gebruikt in de wetgeving, vooral in het zogenaamde 'Bondsboek' (Exodus 20: 22-23:33). Deze wetgeving functioneert binnen het verbond tussen God en zijn volk en biedt een opvallende bescherming aan de armen. Zij hebben een in het verbond gefundeerd recht op bescherming en hulp. Dat wil zeggen: neergedrukt-worden en niet-meetellen door de omstandigheden waarin je verkeert, betekent een stap terug

Het gaat er juist om dat de rijkdom van de één de armoede van anderen tot gevolg heeft.

op de weg van de door God gegeven vrijheid.

(2) Vooral de armoede die het gevolg was van onderdrukking, uitbuiting en inhaligheid heeft de protesten van de profeten uitgelokt. Blijkbaar werd Gods wetgeving op grote schaal overtreden. De rijkdom van hen die op onrechtmatige wijze hun bezit bij elkaar gehaald hebben was toen en is nog steeds één van de oorzaken van armoede. Juist deze relatie tussen rijkdom en armoede is een herkenbare, kritische noot in de bijbel die blijvende aandacht verdient.

(3) In het genoemde 'Bondsboek' vormen de weduwen en wezen een aparte categorie van 'maatschappelijk zwakken'. Maar zij worden sterk als zij zich op God beroepen ('als zij luid tot Mij roepen, zal Ik hun geroep zeker horen', Exodus 22: 23). In het verlengde hiervan is de houding van de arme die zijn lege hand moet ophouden een beeld geworden van de positie van gekwelde en geknakte mensen die het van God verwachten (en van de zondaar in zijn houding tegenover God). Daarom kunnen de gebruikte woorden voor 'arm' en 'armoede' méér betekenen dan alleen materiële armoede. Ook de meer in algemene zin maatschappelijk zwakke (iemand die er ellendig aan toe is) wordt ermee bedoeld.

(4) Het Nieuwe Testament laat Christus zien als de Heer die 'arm is geworden, terwijl Hij rijk was' (1Korintiërs 8:9) – de Heer die zich ontfermde over armen en rijken, over (maatschappelijk) zwakken en sterken. In Hem heeft God laten zien dat het recht van arme mensen op bescherming en hulp geen leeg gebaar was, maar daadwerkelijk gebaseerd

is op zijn genade. Christus' overwinning op de afbraak en de dood is de garantie voor de komst van Gods nieuwe wereld waar geen armoede meer zal zijn. Dat perspectief is een blijvende aansporing voor de kerk van Christus om de armoede te bestrijden en om aandacht te vragen en te hebben voor de periferie van de samenleving.

Diaconale kerk

Het diaconaat van de kerk staat in de ruimere context van de *diakonia* van de kerk. Het bijbelse woord *diakonia* heeft zowel de specifieke betekenis van 'hulpbetoon' in situaties van sociaal-maatschappelijke nood als ook de bredere, algemene betekenis van

'dienstbetoon'. Alle werkzaamheden ten behoeve van het evangelie en van de gemeente (en daarmee 'ten behoeve van' God) worden ermee aangeduid. Zo wordt er gesproken over de dienst van de verkondiging

en over de dienst van de verzoening. Maar ook over de (concrete) dienst van vrouwen aan Jezus (Lucas 8:3) en over de dienst van Paulus aan de heiligen (Romeinen 15:25). Deze dienst van de kerk kan beschouwd worden als een kernfunctie van de kerk en betekent dat zij zich metterdaad beschikbaar stelt door het evangelie van God in woord en daad door te geven aan mensen. Juist dan gaat de kerk in het voetspoor van Christus. Zoals Hij gezonden was, zo is zij ook gezonden. Christus maakt zijn gemeente participant van zijn reddend handelen jegens de wereld. Beschikbaar-zijn laat zien dat de kerk niet voor zichzelf leeft, maar gezonden is in de wereld. Door zich gezonden te weten wordt de kerk ook behoeft voor introvertie en blijft zij gericht op de samenleving om haar heen. De functie dienst (*diakonia*) wordt

In Christus heeft God laten zien dat het recht van arme mensen op bescherming en hulp geen leeg gebaar was, maar daadwerkelijk gebaseerd is op zijn genade.

daarom getypeerd door beschikbaarheid (voor God en de naaste), navolging (van Christus) en gezonden-zijn (in de wereld).

Uiteraard zijn die meer algemene *diakonia* als functie van de kerk en het (meer specifieke) diaconaat als activiteit van de kerk nauw met elkaar verbonden. Om twee aspecten te noemen: zowel de navolging van Christus als het gezonden-zijn in de samenleving als kenmerken van de functie *dienst* worden zichtbaar en concreet in de diaconale activiteiten van de kerk.

Juist in relatie tot sociaal-maatschappelijke nood zijn voor het diaconaat de begrippen barmhartigheid en gerechtigheid belangrijk: barmhartigheid als liefdevol hulpbetoon en gerechtigheid als het bevorderen van het welzijn van de naaste en het bestrijden van onrecht vanuit een 'rechte' verhouding tegenover God.

Daarom is diaconaat een kernactiviteit van de kerk. Diaconaat is de helpende daad die door de kerk van Christus gevoegd wordt bij het Woord van haar Heer. Diaconaat is hulpbetoon in de naam van Christus en kan daarom niet opgesloten blijven binnen de kerk, maar zal juist ook in de samenleving zichtbaar moeten worden.

Diaconaat is hulpbetoon in de naam van Christus en zal daarom juist ook in de samenleving zichtbaar moeten worden.

Kerk en armoede in de wereld

Wat betekent beschikbaarheid voor de naaste, als die naaste arm is? Wat betekent gezonden-zijn in de wereld, als die wereld structureel verdeeld is in het rijke noordelijk halfmond en het arme zuidelijk halfmond? Kortom: hoe is de relatie tussen God, de kerk en de armen?

	intern diaconaat	extern diaconaat
binnenland	(1) intern-binnenlands	(3) extern-binnenlands
buitenland	(2) intern-buitenlands	(4) extern-buitenlands

Voor de beantwoording van die vraag concentreer ik me op de bezinning en bewustwording inzake de armoedeproblematiek en ik doe dat via twee stappen: (1) Ik bespreek de vraag of er van een 'voorkeursoptie voor de armen' gesproken kan worden. (2) Ik probeer te beschrijven wat er nodig is voor een diaconale houding ten opzichte van armoede en armen.

(1) Voorkeursoptie voor de armen?

Door verschillende factoren had de confrontatie van de kerk met armoede en armen in de tweede helft van de twintigste eeuw een nogal heftig karakter. Eén van die factoren was dat de verschillen tussen de arme en de rijke landen alleen maar groter werden (ondanks de vele projecten in het kader van ontwikkelingssamenwerking). Ook werd het probleem van de armoede door de enorme verbetering van de communicatie (televisie) veel nadrukkelijker dan voorheen in de rijke landen aan de orde gesteld. Tegelijkertijd voltrok zich een 'emancipatie' van de Derde-Wereld-landen waardoor veel verzet ontstond tegen de zogenaamde 'neokolonialistische' politiek van de rijke landen. De arme landen wilden niet langer betutteld worden. Ze wilden zelf beslissen wat nodig is, hun eigen doelstellingen kiezen en niet afhankelijk blijven van buitenlandse hulp en medewerking. In de internationale relaties tussen kerken werden deze zaken ook aan de orde gesteld. Door deze ontwikkelingen kreeg het vraagstuk van de armoede steeds meer nadruk in de oecumenische discussies.

Maar de belangrijkste factor was dat, mede door de invloed van de bevrijdingstheologie, de visie op armoede fundamenteel veranderde. Deze verandering is waarschijnlijk het meest effectief als volgt duidelijk te maken: het was in christelijke kringen niet gangbaar om het woord 'armoede' een plek te geven in een opsomming van christelijke of bijbelse kernwoorden (als 'zonde, geloof, genade, vrede'). In de jaren 60 en 70 van de vorige eeuw gebeurde dat echter wel en werd 'armoede' zelfs een cruciaal begrip. Met andere woorden: armoede was niet langer alleen een sociaal-economische categorie, maar vooral ook een theologische categorie. De houding van de kerk tegenover armoede werd een 'test-case'. De kerk moest zich positief over armoede uitlaten, want God staat aan de kant van de armen. Daarom biedt de weg van de armoede perspectief voor de kerk.

In het laatste decennium van de vorige eeuw is het concept 'kerk van de armen' wat meer op de achtergrond geraakt. Toch blijft het de aandacht waard omdat de relatie tussen God, de kerk en de armen duidelijk werd verwoord: God staat aan de kant van de armen en voor die (arme) kant moet de kerk kiezen.

Wat mij betreft zijn stellingen als 'Gods voorkeursoptie voor de armen' en 'kerk van de armen' een eenzijdige en te exclusieve verwoording van het door God gegeven en gegarandeerde recht van arme mensen op bescherming en hulp.

Zonder af te doen aan de kern van waarheid in zo'n eenzijdige en exclusieve verwoording kunnen er wel kritische kanttekeningen gemaakt worden. Als concreet voorbeeld van Gods voorkeursoptie voor de armen wordt

vaak verwezen naar het optreden van Jezus. Toch identificeerde Jezus zich niet exclusief met een bepaalde maatschappelijke groep mensen (dat Hij zich in Matteüs 25:32-46 identificeert met zijn 'minste broeders' wil niet zeggen dat Hij zich niet identificeert met andere groepen). Hij kwam om de wil van zijn Vader te doen. Daarom is Hij mens geworden en heeft Hij de armoede op zich genomen (2 Korintiërs 8:9; vgl. Hebrëëen 2:17). Hij kwam om zondaars te roepen (Lucas 5:32) en dat zijn niet alleen de armen en de maatschappelijk misdeelden.

In het licht van de diaconale roeping van de kerk vind ik het thema 'liefde jegens allen' theologisch gezien evenwichtiger dan het concept 'kerk van de armen'. Het gaat bij deze woorden ('liefde jegens allen') om een m.i. staande uitdrukking in het onderwijs van de apostelen (vgl. Galaten 6:10; 1 Tessalonicenzen 3:12, 5:15; 2 Petrus 1:7). In 2 Petrus 1:7 is de liefde jegens allen de laatste van een opsomming van acht kwaliteiten die horen bij een herkenbaar christelijk leven. Die opsomming begint met geloof en eindigt met liefde.

Als de kerk de liefde jegens allen in praktijk brengt, dan kan het nodig zijn prioriteiten te stellen en voorrang te geven aan de nood van de armen. Anders gezegd: binnen het overkoepelende thema 'liefde jegens allen' kan de kerk in een concrete situatie de noodzaak ervaren om aan de kant van de armen te gaan staan. Maar daarmee krijgt de relatie tussen God, de kerk en de armen een andere invulling dan in het concept 'kerk van de armen': God geeft de kerk de taak om liefde jegens allen te laten zien en die liefde geldt zeker de armen.

God geeft de kerk de taak om liefde jegens allen te laten zien en die liefde geldt zeker de armen.

(2) Diaconale houding

Wat is ervoor nodig om armoede te bestrijden en naast de armen te gaan staan?

Toelaten. Je moet allereerst de armoede toelaten in je eigen leven. Je moet de armoede onder ogen durven zien. Dat geldt helemaal als je zelf nooit armoede hebt geleden. In onze wereld is het meestal zo dat mensen die in overvloed leven en mensen die in armoede leven, niet op dezelfde plek wonen. Toch moeten de 'overvloedigen' de 'armoedigen' helpen. Maar hoe zal dat ooit gebeuren als ze de armen niet eens zien? Wie overvloed heeft, weet niet wat armoede betekent en welke kwelling armoede veroorzaakt. Wie overvloed heeft, wil vaak niets weten van armoede. Je wilt het niet zien. Daarom heb je open ogen nodig. Om de armoede te zien en toe te laten in je leven.

Achterlaten. Je hebt ook nodig dat je je eigen vertrouwde plek achterlaat en te voorschijn komt. Arme mensen ontmoet je alleen wanneer je ze opzoekt waar ze zijn. Armoede heeft altijd te maken met de plek in de maatschappij waar mensen zijn beland. Armoede bestrijden betekent dat je iets moet weten van armoede en van het huis waar de armoede woont. Je moet dichterbij de armoede durven komen, want afstand houden geeft vervreemding. Bovendien heeft de arme niet alleen maar geld of andere hulp nodig, maar ook de nabijheid van degene die naar haar/hem omziet. Want armoede maakt mensen eenzaam. Daarom moet je je eigen vertrouwde plek achterlaten.

Loslaten. Verder heb je nodig dat je afstand kunt doen van wat je hebt en ook zelf zou kunnen gebruiken. Je moet los kunnen laten wat je bezit. Want het is dan toch maar zo dat je morgen tekort kunt komen wat je vandaag weggeeft. Toch gaat het erom dat

de zorgen voor morgen ons niet verhinderen om vandaag barmhartigheid te laten zien. Wij hebben dat gelovige vertrouwen nodig dat de zorgen van morgen in de handen van onze hemelse Vader legt (Matteüs 6:25-34).

Meedoen met Micha?

Ik heb gewezen op het perspectief van Gods nieuwe wereld waar geen armoede meer zal zijn. Zolang die nieuwe wereld er nog niet is, 'zullen armen nooit in het land ontbreken' (Deuteronomium 15:11; vgl. Matteüs 26:11). Die nuchtere constatering laat zien dat de kerk alert moet blijven op haar (diaconale) taak in de wereldsamenleving. Want zolang er armen zijn, blijft die taak bestaan.

Het inspirerende van de Micha-campagne vind ik dat deze 'actie' een geestelijke verdieping geeft aan de op zich al waardevolle inzet voor de Millennium-doelen. Christenen beseffen dat Gods hart open staat voor armen, in de naam van Christus. Ik pleit er daarom voor om mee te doen aan de Micha-campagne.

Meedoen als christen. Meedoen als christelijke kerk. Meedoen als christelijke organisatie.

Meedoen in alle nuchterheid. Acht Millenniumdoelen in 2015 kunnen ook het

effect krijgen van onhaalbare, idealistische denkbeelden voor Verwegistan. Maar meedoen met Micha begint vandaag, om de hoek van de straat...

Het gaat er juist om dat de rijkdom van de rijken de armoede van anderen tot gevolg heeft.

Steunpunt Gemeenteopbouw

Even bijpraten

Jeannette Buitenhuis

Als u de website van Steunpunt Gemeenteopbouw regelmatig bezoekt weet u dat we actief bezig zijn producten en diensten aan te bieden voor predikanten, ouderlingen, diakenen en kerkelijk werkers ten behoeve van hun taakuitoefening, zodat ze hun taken beter uit kunnen voeren.

Vaak verzorgen we maatwerk trainingen of begeleidingstrajecten. Schroom niet uw eigen vraag bij ons neer te leggen.

Naar aanleiding van verzoeken uit het land bieden we de volgende trainingen aan:

Basiscursus voor ambtsdragers

Doel

(Beginnende) ambtsdragers in een kortduurende cursus 'op weg helpen' door ze inzicht te geven in inhoud, taken en werkomgeving van ambtsdragers.

Dagdeel 1

- visie op gemeente en ambt
- het verschil tussen 'besturen' en 'geestelijk leiding geven'
- de werkers binnen onze gemeente: kerkenraad, kerkenraadscommissies en gemeenteleden
- effectief vergaderen

Dagdeel 2

- timemanagement en wijkmanagement (hoeveel tijd heb ik beschikbaar voor het ambtswerk én hoe geef ik op een effectieve manier invulling aan mijn taken)
- onze (landelijke) kerkelijke organisatie
- 'de kerkelijke weg'
- specifieke vaardigheden (gespreksvoering, vergadertechniek, enz.)

Meer weten?

De cursus is ontwikkeld door Steunpunt Gemeenteopbouw. Wil je overleggen over toepassing van de cursus in je gemeente, binnen

je classis, of wil je vragen over deze cursus aan ons stellen, neem dan contact met ons op. Dat kan telefonisch via 038- 4270400 of via E-mail: sgo@gbouw.nl

Zuivere grenzen in pastoraat

Steunpunt Gemeenteopbouw, Stichting Het Meldpunt en Perspectief organiseren samen de thema-avond 'Zuivere grenzen in pastoraat'. Deze thema-avonden kan op aanvraag worden gehouden, bijvoorbeeld in uw classis of in uw gemeente.

Tijdens de thema-avond wordt een preventieprogramma aangeboden aan de kerken met informatie over zuivere en zorgvuldige grenzen in het pastoraat, waarbij o.a. ook (preventie van) seksueel misbruik in kerkelijke relaties naar voren komt. De avond is breed van opzet. Er worden handreikingen gedaan aan kerkenraden en ambtsdragers. Ook voor gemeenteleden in andere de kerkelijke functies is het programma nuttig. Voor meer informatie verwijzen we u naar onze website. Aanmelden kan via sgo@gbouw.nl of via 038-4270400.

Cursus Jongerenpastoraat

Pastoraat aan jongeren – lastig? We verklaren de twee begrippen in deze vraag.

Pastoraat. We kennen verschillende omschrijvingen. Van ds. Gert Hutten kennen we de typering: “Pastoraat? Dat is mensen bij Christus brengen”. Eén van de jongerenwerkers die we spraken voor de ontwikkeling van deze cursus, gaf aan: “Uiteindelijk draait het er om dat jongeren ontdekken dat God van hen houdt”. Het gaat dus over jongeren en hun Schepper en Verlosser. Majoor Boshardt heeft eens gezegd: “Als je Piet over God wilt vertellen, dan moet je God kennen – en Piet”. In die zin is deze uitspraak een metafoor voor wat we willen met deze cursus. Jongeren en de wereld van jongeren leren kennen. Je concentreren op de betekenis van pastoraat. Ontwikkelingen of tendensen waardoor jongeren bij Christus vandaag kunnen groeien. Of het extra lastig voor ze is om naar Hem te gaan. Jezelf kennen: met al je kwaliteiten. Weten wanneer je door kunt gaan – en wanneer je dat beter een ander kunt laten doen.

Doelgroep

Iedereen met een hart voor jongeren en met de bereidheid om verschil te maken in het leven van jongeren – om hen bij Christus te brengen, is van harte welkom bij de cursus jongerenpastoraat. Dus voor gemeenteleden, jeugdwerkers, mentoren, catecheten, ambtsdragers en ouders in de kerk – die zich in willen zetten om jongeren bij Christus te brengen. In onze overtuiging is

- leven met je Schepper en Verlosser &
- bereidheid je in te zetten belangrijker dan de juiste vooropleiding.

Wij geloven dat God mensen die bereid zijn, geschikt maakt. Maar niet andersom.

Meer informatie

Op onze website staat meer informatie. Op verzoek sturen wij u graag enkele folders toe. Tel. 038-4270400 of sgo@gbouw.nl

Website Gemeente Vandaag

Dit project maakt op het moment een belangrijke ontwikkeling door. Het is een verzameling van meer dan honderd artikelen over de gemeente vandaag. In 2004 werden ze aangeboden op een cd-rom, onder de naam: Aan het werk in de kerk. De redactie besloot echter om in 2006 over te gaan naar publicatie via internet. Tegelijk komt er een nieuwe naam: Gemeente Vandaag. Het project weerspiegelt de ontwikkeling in visie op de kerk en wil tegelijk handvatten bieden voor de praktijk van het werk in de kerk. Kenmerkend is dat de artikelen geschreven zijn vanuit de overtuiging dat de bijbel, het woord van God, gezaghebbend is ook voor de praktijk van vandaag.

Een betaalde site

Deze site kent een publiek gedeelte en een gedeelte voor abonnees. Dat heeft de volgende achtergrond: Gemeente Vandaag is een project van het Steunpunt Gemeenteopbouw te Zwolle. Dat heeft van de synode van de Gereformeerde Kerken (vrijgemaakt) als uiteindelijke opdrachtgever de taak meegekregen om zoveel mogelijk financieel selfsupporting te zijn. Mede daarom is gekozen voor een betaalde website. Kwaliteitsbewaking is een andere reden. Met behulp van het abonnementsgeld kunnen we zorgen voor goede artikelen, die regelmatig geactualiseerd worden. Doelstelling daarbij is dat werkers in de kerk tegen een relatief laag bedrag rechtstreeks gebruik kunnen maken van het materiaal. Meer informatie: www.gemeentevandaag.nl.

*Jeannette Buitenhuis,
officemanager bij
Steunpunt
Gemeenteopbouw*

Steunpunt Gemeenteopbouw

Nieuw: www.gemeentevandaag.nl

Jan Kuiper

Ouderling Klaas Schilderaar komt thuis. Hij heeft net een pittig bezoek gebracht. Piet en Petra hebben huwelijksmoeien, omdat ze verschillend omgaan met het probleem van hun zoon Jan, die zich eigenlijk Janna voelt. Klaas kan er niet direct van slapen en de voor deze situatie aanbevolen borrel werkt ook niet. Hoe ga je met al die dingen om. Surfend op Internet (een slechte manier om slaperig te worden) komt hij de website GemeenteVandaag tegen. Hij had er al eens van gehoord. Die website heeft artikelen over huwelijk en huwelijksmoeien, echtscheiding en ook transseksualiteit, naast ruim honderd andere. Toch maar eens kijken. Helaas komt hij niet verder dan de inleiding, omdat zijn scriba verzuimd heeft de abonnementen te verlengen. Als hij wel verder was gekomen en de artikelen had kunnen lezen, had hij gemerkt dat ze natuurlijk niet het definitieve antwoord op zijn vragen bevatten, maar dat ze hem wel geholpen hadden om te begrijpen waarover het allemaal gaat. In dit artikel voor het blad Dienst aandacht voor een bijzonder project van het Steunpunt Gemeenteopbouw: de website www.gemeentevandaag.nl.

Van infomap naar website

Ouderling Klaas ziet elke zondag boven op de ladekast van de scriba ook een witte map staan. Met de aanduiding: Infomap ambtsdragers. Hij heeft er wel eens in gebladerd en was onder de indruk gekomen van het aantal artikelen dat erin gepubliceerd was. Helaas had de scriba niet veel tijd gehad om het bij te houden, want soms zaten er bladzijden dubbel in, weliswaar met een andere datum erop, en voorin zat ook nog een verzameling artikelen, aanvullingen stond erbij. Ze zaten nog niet op de goede plek.

Vaag wist hij ook nog dat in zijn eerste periode, als diaken want zo ging het in die tijd nog, zijn collega-diakenen uit Hattem het initiatief hadden genomen. Iedere diaconie of kerk heeft wel stukken die voor een andere kerk ook interessant zijn. Laten we die delen met elkaar, was de gedachte. Zo groeide in de

loop van de jaren de verzameling en de bijgeleverde ruime ordner was na ongeveer acht jaar vol. De redactie stond voor een tussensprong: een nieuwe map erbij: infomap deel 2, of publiceren op een andere manier. Een nieuwe map erbij was eigenlijk geen optie. Bijhouden van één map was voor vele abonnees al een brug te ver. Ze hebben wel betere dingen te doen. Met nog een map erbij zou het helemaal ingewikkeld worden.

Het succes van de Infomap maakte dus een nieuwe aanpak nodig.

Andere vorm van publicatie dus. Op een cd-rom. Die kreeg de titel mee: Aan

het werk in de kerk. Er zijn er daarvan zo'n kleine drieduizend verkocht. Aan abonnees en andere belangstellenden. Wie hem raadpleegt, was enthousiast. Maar hij was niet zo goed zichtbaar op de kast als de grote witte infomap. Er was nog een nadeel. Hij zou om de drie jaar verschijnen volgens het ritme van de vergaderingen van de Generale Synode. Dan ligt het tussendoor ook drie jaar stil.

Gemeente Vandaag

In 2006 is daarom gekozen voor een nieuwe vorm van publicatie; via internet. Onder weer een nieuwe naam: Gemeente Vandaag. Deze vorm heeft alle voordelen van een losbladige papieren publicatie: inspelen op de actualiteit via regelmatige aanvullingen en alle voordelen van elektronische publicatie: het tijdrovende bijhouden en vervangen is er niet meer bij; al hoeft bijvoorbeeld het adres van een website in een artikel maar veranderd te worden, dat gaat zomaar.

Als broeder Schilderaar een vorm van breedbandinternet heeft, zoals inmiddels de meeste gebruikers van dit medium, gaat het helemaal soepel. Hij kan net zo lang op de site blijven als hij wil, lezen wat hij wil en eventueel het artikel uitprinten.

Je mag dan wel herder van de kudde heten, maar het is niet de bedoeling om de schapen in de wieg te leggen.

Deze overgang is niet zomaar gebeurd: eerst is er een onderzoekje geweest onder een aantal abonnees om te zien of er voor een betaalde website draagvlak is. Dat bleek zo te zijn, al waren er kerkenraden die vonden dat zo'n belangrijke verzameling gratis beschikbaar moet zijn. Nog niet zo'n gekke gedachte, al moet de synode dan wel meer geld toewijzen aan het Steunpunt Gemeentebouw. Tot nu toe is echter het beleid dat dit steunpunt, zoals op de synode van Zuidhorn een gevleugelde uitdrukking was, zijn eigen broek moet ophouden. Vandaar de noodzaak van een kleine bijdrage. Helemaal niets bijzonders: wie de website van Follow up, de nieuwe catechisatiemethode, wil bezoeken, moet zelfs nog een iets grotere bijdrage per jaar betalen.

Bredere doelgroep

De infomater was bestemd voor ambtsdragers. Natuurlijk mocht iedereen het lezen, maar de artikelen waren toegespitst op wat

zij als ouderling of diaken tegenkomen in de praktijk van hun werk. Het kon over de organisatie van het werk gaan en de manier waarop het kerkverband functioneert; het kon daarnaast ook over een situatie gaan die ze zouden kunnen tegenkomen. Er moeilijke situaties zijn er genoeg. Dat maakte ook dat de ordner na een aantal jaren vol was.

Nu is er de laatste jaren behoorlijk veel veranderd in de kerken. Misschien door schade een schande wijs geworden, kwamen ambtsdragers tot de conclusie dat ze niet alles zelf hoeven te doen.

In het nieuwe testament kun je dat heel goed op het spoor komen via het woordje 'elkaar'. Luther noemde dat in navolging van Petrus al het priesterschap van alle gelovigen en in de tijd waarin we nu leven is dat opnieuw naar voren gekomen. Op allerlei manieren worden gemeenteleden betrokken bij het pastorale en diaconale werk.

Dat maakte dat de doelgroep voor het project 'Gemeente Vandaag' veel breder is dan vroeger. De redactie wil graag dat ook de pastorale werkers, de wijkcoördinatoren, de kerkelijke werkers goed gebruik kunnen maken van de artikelen. Een complete verbouwing is het gevolg geweest en het is een proces dat nog steeds doorgaat. Wat is je taak als diaken in een bepaalde situatie en wat is je taak als voorzitter van de zusterhulp? Bij de pastorale kant ligt het nog gevarieerder omdat je niet alleen denkt aan de ouderling, maar ook aan de professionele pastor enerzijds en de broeder of zuster die betrokken is bij het pastoraat anderzijds.

Visie op gemeente en ambt

Een van de eerste dingen die daarom voor

de website gedaan zijn, is als redactie een visie onder woorden brengen die recht doet aan deze ontwikkelingen. Het is het tweede artikel op de site en het is, juist omdat het zo fundamenteel is, te raadplegen voor iedereen. Werken in de gemeente kan alleen *verbonden met Christus*. Voor die gemeente heeft Hij zichzelf geofferd en zij is bijzonder begaafd omdat de heilige Geest in haar woont.

Het artikel geeft de ontwikkeling weer die je kunt traceren tot aan een kerkenraadsdag van wat toen nog GVI heette aan het einde vorige eeuw:

Ambtsdragers zijn aan de gemeente gegeven om deze toe te rusten tot dienstbetoon. In dat met een modern woord coachende zit een groot stuk van het eigene van het ambt.

Als dat eenmaal op je netvlies staat, betekent dit dat er veel moet veranderen aan de artikelen die tot dat moment verschenen zijn. Overigens zijn de artikelen die de 'oude' visie doorgeven nog steeds op de site te raadplegen: in het archief. Dus voor kerkenraden die nog niet die verschuiving hebben verwerkt, heeft de site ook veel te bieden. Ze worden echter niet bijgehouden.

Ik ga naar www.gemeentevandaag.nl en ik vind...

Natuurlijk een welkom. Maar daarnaast direct een overzicht van de inhoud van de site. In de linkerkolom staan de afdelingen op een rij. Je kunt daar een afdeling aanklikken en dan verschijnen de artikelen in de middelste kolom. Als je dan een artikel aanklikt, krijg je een korte omschrijving van het artikel te zien, een aantal gerelateerde artikelen, die gaan over hetzelfde of verwante onderwerpen wordt daarbij genoemd. Om het artikel te lezen moet je ingelogd zijn – en dat kan alleen als abonnee. Aan de rechterkant staat een aantal trefwoorden genoemd, die op een

andere manier toegang geven tot de artikelen. De site kent uiteraard een zoekfunctie.

Stel dat je een artikel aanklikt (en je bent ingelogd) dan heb je een programma nodig om het te kunnen lezen: Adobe reader. De meeste computergebruikers zullen het wel hebben en anders is het gratis op te halen van de site van Adobe.

Sinds de cd-rom is het een doelstelling van de redactie dat het artikel ook op het beeldscherm goed te lezen moet zijn. Dat stelt eisen aan

het lettertype en de opmaak en vooral ook aan het taalgebruik en de manier van presenteren van de stof. De redactie vindt dit belangrijk omdat een tekst op het beeldscherm allerlei mogelijkheden biedt die je op papier niet hebt. Een voorbeeld: bij elk artikel is een inhoudsopgave van waaruit je gemakkelijk (als je haast hebt bijvoorbeeld) door kunt klikken naar het gezochte onderdeel. Deze inhoudsopgave is zichtbaar te maken door aan de linkerkant van het scherm om het tabblad bladwijzer te klikken. Op die manier kun je tijdens het lezen gemakkelijk naar weer een ander onderdeel van het artikel. Als een website genoemd wordt voor nadere informatie kun je vanuit het artikel daar rechtstreeks komen. Kortom: het heeft nogal wat voordelen om van het beeldscherm te lezen. Overigens: Gemeente Vandaag is in dit opzicht behoorlijk uniek: veel publicaties in pdf die je elders kunt vinden, kennen deze gebruiksmogelijkheden niet.

Overigens is het nog lang niet zo dat alle teksten qua leesbaarheid al optimaal zijn voor het beeldscherm. Het zijn er meer dan honderd en daaraan wordt gewerkt. Het is wel de bedoeling dat in de toekomst alle teksten op dit punt verbeterd worden.

*Speciale gift van Hem
zijn de ambtsdragers.*

Plannen

Een website is een gebouw dat voortdurend in de steigers staat. Niet vanwege bouwvalligheid, maar omdat er altijd iets te verbeteren valt. Sinds de site open is (vanaf 1 augustus 2006) zijn bijvoorbeeld al alle informerende teksten herzien, is er al weer een artikel gewijzigd op het punt van taalgebruik en zijn er diverse technische probleempjes opgelost.

Wie de site raadpleegt zal regelmatig ook een aankondiging van een artikel aantreffen. Dan staat er dat het artikel tijdelijk niet beschikbaar is. Er wordt aan gewerkt, maar het is niet klaar. De redactie vindt het dan toch belangrijk om iets van de plannen voor de nabije toekomst te laten zien.

Het is de bedoeling dat er voorlopig elke maand vier nieuwe artikelen verschijnen. Binnenkort komt er bijvoorbeeld een compleet bijgewerkte sectie over de diakenen. Op de homepage van de site worden de nieuwe artikelen genoemd en via de digitale nieuwsbrief van het Steunpunt Gemeentebouw kunt u op de hoogte blijven (en ook van de andere activiteiten van het Steunpunt. Abonneren: ga naar www.steunpuntgemeentebouw.nl).

Een ander plan komt uit het besef dat meer dan de helft van de artikelen ook goed bruikbaar is voor mensen uit andere kerken. We denken dan aan de Christelijke Gereformeerde Kerken en de Nederlands Gereformeerde Kerken. De site trok al de aandacht van Ad de Boer bijvoorbeeld. Nu is het echter nog zo dat als je de artikelen leest, ze heel vaak vanuit het gezichtspunt van de vrijgemaakte kerken geschreven zijn. Wie iets na wil slaan over echtscheiding, vindt in het artikel de lijn die de vrijgemaakte synodes gevolgd hebben. En natuurlijk

willen deze katholiek-gereformeerd zijn. Dat heeft de laatste synode tenminste geschreven aan de hersteld-vrijgemaakten. Maar als je met elkaar afspraken maakt over de omgang met mensen die in zo'n situatie terechtgekomen zijn, is het niet vanzelfsprekend dat anderen iets met die afspraken kunnen doen. Misschien gelden wel andere afspraken. We willen dat allemaal nazoeken en relevante kerkelijke uitspraken verwerken.

Het is daarbij natuurlijk niet de bedoeling om de indruk te wekken dat er voor elke situatie wel een kerkelijke regel is die zomaar toegepast kan worden. Geen pastorale casuïstiek. Maar zo eerlijk als het is tegenover de kerkelijke vergaderingen die met hun uitspraken de kerken willen dienen, zo gemakkelijk is het ook om van hun overleggingen en beslissingen te leren.

Overigens zijn we al heel blij met het artikel van Christelijk Gereformeerde drs. J.M. Aernoudse over justitiepastoraat. Binnen de Christelijke Gereformeerde kerken is de pastorale aandacht voor de gevangenen dus nadrukkelijker aanwezig dan bij de vrijgemaakte. Maar dat kan, gezien de uitspraken van de synode van Amersfoort-centrum op dit punt, ook weer veranderen.

Er ontbreekt een artikel over...

Ruim honderd artikelen lijkt veel. Maar het is niet moeilijk om nieuwe onderwerpen te vinden. Surfend op internet kwam ik bijvoorbeeld een ND-dossier tegen: verdriet om een vroeggestorven kind. En ik realiseerde mij dat Gemeente Vandaag daar geen apart artikel over heeft. Wel over rouw in het algemeen, ook over rouw na suicide, maar niet over deze toch veel vaker dan je denkt voorkomende situatie. Toch maar eens over nadenken. En dan begint het proces: de redactie overtuigen van de noodzaak, een omschrijving van de wensen voor zo'n ar-

tikel maken, een schrijver erbij zoeken, het artikel door de zeef van de redactie zien te krijgen, het klaarmaken voor internet. Daar gaat best tijd in zitten.

Het kan natuurlijk ook best dat u tevergeefs zoekt naar een artikel over iets dat u tegenkomt binnen de gemeente.

Over de manier van werken bijvoorbeeld of over een situatie die je aantreft. In dat geval vinden we het fijn als u dat doorgeeft. Dat kan heel gemakkelijk via gemeentevandaag@gbouw.nl. Dat is ook de manier om een reactie te geven op een artikel. Die mag kritisch zijn, maar dat hoeft niet. We leren er altijd van.

Gemeente Vandaag en anderen

Er is een soort personele unie tussen Gemeente Vandaag en Steunpunt Gemeenteopbouw in de persoon van Rien van Dongen, voorzitter van de redactie en directeur van het steunpunt. Er is meer verbinding tussen die beide. En niet alleen financieel.

Hij verwijst verder naar de diensten die het Steunpunt Gemeenteopbouw kan verlenen.

Er is ook een persoonlijke verbinding met de website van het Diaconaal Steunpunt, omdat Dirk Albert Prins ook in de redactie zit en een groot aantal artikelen voor de website heeft herschreven. Ik

denk dat beide sites elkaar goed aanvullen en op een verschillende manier steun willen geven aan de werkers in de kerk.

De website Gemeente Vandaag weerspiegelt ook de visie op gemeenteopbouw zoals het Steunpunt die koestert.

Hetzelfde geldt voor het blad Dienst (ook weer een personele unie...) We richten ons op dezelfde mensen, maar de aanpak is behoorlijk verschillend. Het bijt elkaar niet.

Ten slotte

Ooit namen diakenen het initiatief om goede artikelen uit te wisselen. Dit voorzichtige begin is uitgegroeid tot de huidige website. Daarmee is een belangrijke stap gezet om dit project verder te laten groeien, zodat het nog beter bruikbaar is voor het werk in Christus' gemeente.

Zie www.gemeentevandaag.nl. Abonneren kan via de website onder het kopje: abonnementen. De abonnementsprijs is € 7 per jaar. Er is een korting voor blokabonnementen.

Jan Kuiper is eindredacteur van Gemeente Vandaag

Bijbel op bezoek

Wie kan er hulp gebruiken?

Lucas 10: 36

Corné Alderliesten

Wie kan er hulp gebruiken? Met die vraag in je achterhoofd, ben je als ambtsdrager meestal bezig. In je wijk, in de gemeente. En je zult vast niet de enige zijn die daartoe aangespoord wordt door de bekende gelijkenis van de Barmhartige Samaritaan: help elke naaste die in de kreukels ligt (letterlijk of figuurlijk).

Wat Jezus echter met dit verhaal bedoelt te vragen, is niet of jij wel goed bent voor anderen, maar of je allereerst bereid bent je door Hem te laten helpen. Kan jij Zijn hulp wel gebruiken?

De meeste auto-ongelukken vinden plaats in straten en op kruispunten die voor de bestuurders heel bekend zijn: ze letten namelijk als vanzelf minder goed op. Zo gaat het ook met bekende bijbelverhalen: voordat je het weet gebeuren er ongelukken, omdat je wel denkt te weten wat er staat en dus minder goed uitkijkt.

Uit de bocht gevlogen

Zo verging het mij bij de gelijkenis van de Barmhartige Samaritaan. Een bekend bijbelverhaal: 'je moet goed voor je naaste zorgen, zelfs als het je vijand is; word net als die Samaritaan en help je naaste'. Dat was voor mij in eerste instantie de strekking van het verhaal. Ik weet bijna zeker dat ik niet de enige ben, dus dan zijn we nu samen uit de bocht gevlogen.

Als je je nu gaat afvragen waar het dan precies is misgegaan, dan is dit waarschijnlijk gebeurd in vers 36. Daar vraagt Jezus aan de wetgeleerde namelijk niet wie er het best voor zijn naaste heeft gezorgd (de priester, de leviet, of de Samaritaan). Hij vraagt: 'Wie van de drie is de naaste geworden van de man die het slachtoffer was van de rovers?'

Geven of ontvangen

Het draaipunt van de gelijkenis, is het woord 'naaste'. Vaak denk je als ambtsdrager bij een 'naaste', aan iemand die jouw hulp kan gebruiken. Zo dacht ook de wetgeleerde ('Wie is mijn naaste? Wie moet ik liefhebben?', vers 29). Maar dan wijst Jezus opeens drie mensen aan die hulp *geven*, in plaats van hulp *ontvangen*. Eén van hen is de naaste. Oftewel: je naaste is iemand die hulp *geeft*. Zo heeft Jezus de wetgeleerde meegenomen en hem veranderd. De wetgeleerde is van de man die aan zijn naaste hulp *geeft*, veranderd in de man die in de goot ligt en van zijn naaste nodig hulp moet *ontvangen*. Voordat je dus weer je wijk in rent, opgejaagd door de vraag 'wie kan er allemaal hulp gebruiken?', wil Jezus je zeggen dat al je werk begint bij het besef dat jij in de eerste plaats bent aangewezen op iemand die met ontferming over jou bewogen is. Dat je bent aangewezen op een Samaritaan. Op Jezus zelf (vgl. Joh. 8: 48).

Jezus wil allereerst aan jou vragen of jij *Zijn* hulp wel kan gebruiken. Voordat er ongelukken gebeuren.

Boekbespreking

Groeien bij de bron – de takken aan de boom

Wim de Groot

'Kansen voor het christelijk en kerkelijk leven'. Dat is de subtitel van dit boek van Marius Noorloos. En dat prikkelt. Zijn we daar niet naar op zoek? Naar kansen? Naar uitdagingen? Een positieve insteek voor wat soms zo moeizaam lijkt? Vol gespannen verwachting heb ik dus het boek gelezen. De schrijfstijl is helder, prettig leesbaar en dat maakt het boek zeer toegankelijk. Het leest als de krant, maar bevat wel duidelijk beter nieuws. Ik wil in deze boekbespreking een aantal van mijn bevindingen aan u voorleggen.

Het boek **Groeien bij de Bron** is een vervolg op zijn eerdere boek **Leven uit de bron**, via geloofsopbouw naar gemeenteopbouw. Hoewel, een vervolg... het kan prima los gelezen worden.

Wel zijn er talloze verwijzingen naar het eerdere boek.¹ Noorloos omschrijft dit tweede boek als de takken, die aan de boom groeien die bij de Bron staat. *Deze vergelijking houdt in, dat de onderwerpen in dit boek weliswaar een uiteenlopende inhoud, omvang, vorm, plaats en functie hebben, maar tegelijk verbonden zijn met de ene stam en gevoed worden door dezelfde wortels. Daardoor vertonen de diverse onderwerpen enerzijds samenhang, terwijl ze anderzijds afzonderlijk zijn te gebruiken.* (12) Vijftien zeer diverse hoofdstukken die

Noorloos ziet als kansen. Geen garanties, dat zegt hij er met nadruk bij. Ze hebben geen automatisch resultaat. Toch is het de moeite waard die kansen op een rij te zetten. Kansen zijn er namelijk om te benutten!

De takken komen rechtstreeks uit de stam

De kracht van dit boek van Noorloos vind ik, dat hij telkens weer teruggrijpt op het principe van zijn eerste boek: het begint bij teruggaan naar de Bron. Wie niet daar begint kan structuren bedenken en plannen maken. Maar het leidt nergens toe. Omdat het aan de basis niet deugt. Dat principe wordt her en der in het boek herhaald. Maar dat wordt niet vervelend, omdat het zowel bij gemeenteopbouw als bij inrichting van een christelijk leven zo vaak vergeten wordt. Noorloos geeft je daar terecht de kans niet voor.

Zo heeft hij een heel hoofdstuk waarin hij laat zien, dat het zonder nieuwe geboorte niks wordt (hoofdstuk 2) Hij laat zien dat zowel geboorte als groei gegeven moet worden door

¹ Het boek **Leven uit de Bron** zal ik in een volgend nummer van Dienst bespreken. Te meer omdat een aantal GKV-kerkenraden voor dit seizoen inmiddels de cursus die in dat boek wordt aangeboden is gestart.

God. Ook in zijn hoofdstuk 7, over gemeenteopbouw komt het duidelijk naar voren: *Voor goede gemeenteopbouw gaat het dus niet allereerst om de zakelijke organisatie, structuur en methode, maar om de geestelijke opbouw van de gemeenteleden.* (69) Maar ook helemaal aan het eind van het boek, in een hoofdstuk over randkerkelijkheid, komt dat teruggaan naar de Bron aan de orde. Noorloos wil benadrukken *dat het voorkomen en verminderen van randkerkelijkheid niet allereerst betekenen aandacht besteden aan organisatie, structuur en methode, maar aan spiritualiteit.* (164)

Rijp en groen

Het boek kent zeer verschillende hoofdstukken. Dat geeft Noorloos al aan in zijn inleiding: de takken waaieren naar alle kanten uit. Dat heeft iets aantrekkelijks, maar daar zit ook mijn probleem met dit boek. Ik begrijp niet goed waarom hij deze keuze heeft gemaakt. Zeer praktische hoofdstukken, bijvoorbeeld over een spirituele kerkenraad, het ABC van gemeenteopbouw, omgaan met verschillen en omgaan met randkerkelijkheid, worden afgewisseld met exegetisch-leerstellend materiaal over de uitverkiezing, Gods voorzienigheid, de Heilige Geest en een hoofdstuk met als titel 'zijn de rijken nog te redden?'. Ook die laatste categorie hoofdstukken is goed toegankelijk. En toch vind ik Noorloos in die hoofdstukken minder sterk.

Neem bijvoorbeeld het eerste hoofdstuk, over de Heilige Geest. Daarin zitten prachtige gedachten, bijvoorbeeld over het risico van overspanning en van onderspanning en hoe je daar mee om gaat. En ook de constante

terugverwijzing naar het Evangelie. En dat discipelschap niet mogelijk is zonder discipline. Maar mijn moeite is - en dat is ook lastig! - dat Noorloos een beetje op twee gedachten hinkt over je laten

Discipelschap is niet mogelijk zonder discipline.

vullen en gevuld worden. Hij probeert evenwichtig te spreken over wat de Heilige Geest doet en wat wij doen.

Maar daarmee vind ik dat hij de spanning wel wat weghaalt. En ik denk ook dat Noorloos te snel concludeert als hij zegt *kortom: de (invloed van de) Geest wordt alleen geschonken wanneer we God gehoorzaam zijn (Handelingen 5:32)*. Ik begrijp Noorloos wel. Aan de ene kant moet je er voor waken dat mensen zich verschuilen achter onze onmacht: je moet je verantwoordelijkheid nemen. Aan de andere kant wil hij je afschermen tegen de gedachte, dat het allemaal maakbaar moet zijn: je blijft afhankelijk van de Geest. Ik had graag gezien dat hij daar breder op in was gegaan.

Maar goed, ik vind het wel sterk dat Noorloos inzet bij de Geest en kan er dus mee leven. Vooral ook omdat dit hoofdstuk over de Heilige Geest veel schriftgegevens verwerkt en zo een redelijk evenwichtig beeld geeft. Meer moeite heb ik met het hoofdstuk over Gods voorzienigheid (hoofdstuk 12: God slaat

Een verkeerd Godsbeeld kan mensen belemmeren zich aan Hem over te geven.

desnoods met een kromme stok een rechte slag). Vanuit Romeinen 8 vertelt Noorloos iets van zijn persoonlijke zoektocht in dit alles. Zo'n persoonlijk

verhaal maakt het kwetsbaar. Hij schrijft naar aanleiding van Jozefs woorden in Genesis 5: 20: *God kan en wil desnoods met een kromme stok (het slechte gedrag van Jozefs broers) een rechte slag slaan, namelijk via Jozef een groot volk redden van de hongerdood. Daarmee wordt dus niet bedoeld, dat Hij die*

stok eerst Zelf krom heeft gemaakt, maar wel, dat Hij zo'n door anderen krom gemaakte stok gebruikt voor het bestwil van Zijn kind Jozef en via hem voor de redding van veel anderen. Dit kwaad komt niet uit Gods uit Gods hand, maar Hij neemt het wel t r hand om het te laten bijdragen aan het goede. Vervolgens betreft hij Matteüs 10:29 in zijn betoog en zet kritische noten bij zondag 1 en 10 van de Heidelbergse Catechismus.

Ik vind dat hij zich daar aan vertilt. En vraag me af of je zo het geheel van bijbelse gegevens recht doet en mensen inderdaad verder helpt in het ontwikkelen van hun Godsbeeld. Ik begrijp dat je als je het hebt over geloofsopbouw de moeilijke leerstellingen van de kerk niet kunt laten liggen.

En bij die overgave moet gemeenteopbouw beginnen. Toch vind ik dat je van goeden huize moet komen wil je in het korte bestek van een hoofdstuk bevredigend omgaan met deze problematiek. Ik vind niet dat Noorloos daarin geslaagd is. Dat geldt trouwens ook voor het hoofdstuk over de uitverkiezing (hoofdstuk 13), waarin wat mij betreft het geheel van de Schrift te weinig resoneert. Had het dan als bijbelstudie betiteld en het daarbij gelaten.² Wel sterk vind ik de oproep aan het einde van hoofdstuk 12 om telkens dicht bij het Evangelie te leven: *via regelmatige aandacht voor het Evangelie kunnen ook wij 'op bergen en in dalen' troost en rust, hoop en houvast ontvangen, dat God alles laat bijdragen aan het goede voor wie Hem liefhebben, vanwege Zijn machtige liefde en liefdevolle macht. Met zo'n betrouwbare bondgenoot zijn we onder alle omstandigheden gezegend!* Daarmee doet Noorloos recht aan zijn

adagium, dat je elke keer weer naar de Bron terug moet, omdat het anders niks wordt.

Het boek smaakt naar meer

Toch is het niet de kritiek op bepaalde hoofdstukken die bij mij de doorslag geeft. Ik zie ze zelf meer als bijbelstudies ter bespreking. Terwijl de praktische hoofdstukken veel meer de kern van dit boek vormen. En ook meer aansluiten bij het eerste boek. En juist in de meer praktische hoofdstukken is *Groeien bij de Bron* ijersterk en ook een aanrader! Ik wil drie hoofdstukken er uit lichten.

Het zou voor iedere kerkenraad goed zijn dit hoofdstuk te lezen en te bespreken. En toe te passen!

In hoofdstuk 6 voert Noorloos een pleidooi voor een spirituele kerkenraad. En in dat hoofdstuk zijn alle woorden raak! Een kerkenraad kan de malaise in de gemeente alleen overwinnen door eerst zelf uitgebreid terug te gaan naar de Bron. Hij schrijft: *Leven en werken onder Zijn leiding ofwel onder leiding van de Heilige Geest houdt in, dat de leden van de kerkenraad zich persoonlijk en samen leren afstemmen op Zijn bedoeling en daarop positief antwoorden. Dit van harte beluisteren en beantwoorden van de beloften en opdrachten van het Evangelie is nodig voor alle gemeenteleden, maar voor ambtsdragers is het vanwege hun leidinggevende taak des te m er nodig. Daarom is het zeker voor predikanten, diakenen en ouderlingen niet alleen van vitaal belang het Evangelie persoonlijk regelmatig te beluisteren en te beantwoorden, maar ook samen als kerkenraad en hiervoor in elke vergadering de nodige ruimte te reserveren. (59) Een kerkenraad kan pas een inspirerende werkgemeenschap worden, wanneer hij ook een geloofs- en gebedsgemeenschap leert te zijn. (61) Het is me uit het hart gegrepen. In Nieu-*

² De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat Noorloos in zijn inleiding er wel bij zegt dat deze hoofdstukken bedoeld zijn als uitleg van een Bijbelgedeelte (12). Hij geeft bij die hoofdstukken zelfs liturgische aanwijzingen, zodat die hoofdstukken kunnen dienen als bouwstenen voor een kerkdienst.

werkerk proberen we sinds een aantal seizoenen zo te werken en het werpt vruchten af. De gemeente proeft het en het kerkenraadswerk, ook de vergaderingen (!), is inspirerend en bemoedigend. Alleen maar door de bijbel wat vaker en langer open te doen!

Alleen hierom al vind ik het boek geslaagd. Maar doe dan ook meteen hoofdstuk 7 en 10. 7 gaat over het ABC van gemeenteopbouw via geloofsopbouw. Het begint met de C van communicatie. Daarmee bedoelt Noorloos de omgang met God en met elkaar. Van daar uit kom je bij de B van bezinning. Nadenken over hoe je dan vanuit de relatie met God en elkaar komt tot gemeenteopbouw. Vervolgens als laatste de A van activiteiten. Blijf niet hangen in een beleidsplan, maar knoop daar ook concrete, uitvoerbare plannen aan vast. Noorloos adstrueert dit hoofdstuk met een voorbeeld uit de praktijk.

Hoofdstuk 10 gaat over randkerkelijken. Hij definieert eerst wat hij met randkerkelijkheid bedoelt. Vervolgens betoogt hij dat randkerkelijkheid niet vanzelf verschijnt en ook niet vanzelf verdwijnt. Hij schrijft behartenswaardige dingen over. Dat randkerkelijkheid een vast item op de kerkenraadsagenda moet zijn bijvoorbeeld. Maar ook wat het risico is van randkerkelijkheid. Niet alleen voor die mensen zelf. Maar het risico wordt nóg groter, wanneer we constateren, dat niet alleen de randleden zelf verdwijnen en de kerk wordt verzwakt, maar ook de samenleving als geheel steeds meer dreigt te vervreemden van Gods beloften en opdrachten. (156v.) Een diepe gedachte, die de kerk doordringt van haar opdracht om kerk te zijn in deze wereld. Een item waar Noorloos trouwens her en der in dit boek vaker aandacht voor vraagt.

En zo zijn er meer sterke hoofdstukken. Hij schrijft bijvoorbeeld over het bouwen aan relaties, het aanvaarden van elkaar en het constructief leren omgaan met verschillen. Dat laatste hoofdstuk bestaat voornamelijk uit een tot in détail opgebouwd stappenplan voor ontmoetingsgroepen met ambtsdragers en een programma voor een opbouwgroep. Ik zelf heb daar niet zoveel behoefte aan, maar ik kan me voorstellen dat kerkenraden en gesprekskringen daar wel mee gediend zijn.

Ere wie ere toekomt

En zo wil ik dit boek, ondanks de kritiek, toch van harte aanbevelen. Ook de hoofdstukken waar ik kritiek op heb kunnen wel goed gelezen en besproken worden. En dat is wat de schrijver met name beoogd heeft. Wellicht dat Noorloos in zijn volgende boek (want er komt ongetwijfeld nog een vervolg over bijvoorbeeld Vruchten van de Bron) nog wat breedvoeriger aanzetten voor kan geven.

In het laatste hoofdstuk laat Noorloos zich nog een keer in zijn hart kijken. Het draagt de titel

En daarmee eindigt Noorloos daar waar hij begon. Bij de Bron!

E r e
w i e

ere toekomt. Hij laat in dit hoofdstuk zien dat hij dankbaar is dat hij het geloof heeft behouden, ondanks

alle ellende die hij in het kerkelijk leven tegengekomen is.

Wim de Groot is predikant te Nieuwerkerk aan den IJssel

Diaconaal Steunpunt

Diaconaat in multi-culti-wijk

Sociale hulp en voedselbank

Dirk-Albert Prins

Enige tijd geleden maakte ik een reis naar een oord waar veel culturen samensmelten. Een oord met veel armoede en sociale problematiek. Voor deze oosterling die al veel plaatsen van de wereld heeft gezien was het toch weer verrassend.

Mix van culturen

Een reis met de trein waarin met het passeren van de stations het aantal reizigers, het aantal verschillende talen (of dialecten met duidelijke invloeden van exotische talen) en ook de uiterlijke kenmerken van de mensen meer getuigen van een mix van culturen. Mijn reis ging naar Rotterdam. Na de trein de metro waarin je nog nadrukkelijker in de bloedbanen van de samenleving komt. Van stations waarin dure tasjes en hakjes instappen tot stations waar versleten kleren het toonbeeld zijn, maar ook daar veel glimmende schoenen, sportschoenen dat wel. Alleen al door mijn nette kleding kan ik mijn komaf niet ontkennen.

Vanaf het metrostation begint mijn zoektocht naar de juiste straat. In het straatbeeld allemaal verschillende mensen; blank, zwart, geel, rood, kauwgom, sigaret, alles door elkaar en met elkaar. Ik passeer een Tai achter een rollator, een Bosnier met opvallend veel overgewicht, een oude vrouw met tandeloze lach. Een jonge moeder, van wie je je voor kan stellen dat ze al op tienerleeftijd moeder is geworden, Antilliaanse komaf zo te horen, wijst mij met een lach

Van stations met dure tasjes naar versleten kleren. Verstoep in de wijk

de juiste straat. De mannen in de passerende auto's schijnen haar op te merken, getuige hun 'checkende' blikken.. leeftijd speelt geen rol. Ze is van Antilliaanse komaf zo te horen. De tijd ontbrak om dieptevragen over de vader te stellen, dus ze leeft voort als een cliché. Haar dochtertje is al twee. Ik loop een eindje met haar op. Ze lacht me zachtjes uit wanneer ik te ver lijk meege- lopen, maar ze vergeet dat de hoge huizen met de oneven nummers elkaar minder snel opvolgen. Ik bereik mijn, voor haar nog onbekende bestemming: House of Hope.

Uit alle volken

Op het eerste gezicht ziet het pand er niet direct hoopgevend uit. Van binnen blijkt het echter redelijk functioneel. De stichting stelt zich uitgebreid aan mij en andere bezoekers voor. De stichting is opgericht door een internationale christelijke (gereformeerde) kerk in een multi-culturele volkswijk van de stad. Een treffende opmerking over deze voorheen 'bakermat' van de reformatie'is, 'dat God zich een volk verzamelt uit vele volken'. De kringen zijn dan ook vaak per taal samengesteld; spaans, papiamento, chinees, frans, engels, russisch...

De kringen zijn per taal samengesteld.

Niet iedereen spreekt Nederlands, maar iedereen spreekt de taal van Christus: liefde. Enigszins beschaamd denk ik terug aan de samenbindende discussies die ik vaak meemaak, over welke liederen op welk instrument, de aanvangstijden van de dienst, hoe christelijk moet je zijn om het avondmaal mee te vieren? Heeft de kerk wel een verantwoordelijkheid naar de samenleving? Het lijken vragen uit een andere wereld.

Diaconaat vanuit de kerk

Vanuit deze veelkleurige kerk wordt door de stichting House of Hope vooral diaconaal omgezien naar de bewoners van de wijk. Niet alleen gemeenteleden of geïnteresseerden worden geholpen, maar iedereen die de lage drempel weet te passeren. Spontane bezoeken aan de mensen thuis gaan daar vaak aan vooraf. In die huizen wordt zichtbaar dat niet alle 'Nederlanders' levensvragen kennen als de vakantiebestemming, koken of uiteten of de garderobe in relatie tot de kleurentrends. Er spelen vragen over schulden, over lege portemonnees, over verdwenen vaders, over sociaal isolement, over de betekenis van ingewikkelde Nederlandse zinnen, over huisuitzettingen, over relatieproblemen, over opvoeding... veel vragen die het hart van een diaken sneller laten kloppen.

Naast een reguliere technische baan overdag wordt er veel sociaal werk in deze wijk.

De stichting werk naast een betaalde kracht met veel vrijwilligers uit verschillende kerken. Soms komen deze van kilometers ver om hun naasten uit deze wijk te ondersteu-

Spontane bezoeken aan de huizen
gaan er aan vooraf Vrijwilligers
vit veel kerken.

nen. Ze luisteren naar de vragen, begeleiden bij problemen, organiseren klusteams, houden contact met professionele hulpverlening en organiseren ontmoeting in de wijk. Steeds meer worden buurtbewoners zelf ingeschakeld bij de verschillende activiteiten.

Indicatie voor voedselbank

De stichting fungeert ook als uitdeelpunt van de voedselbank Rotterdam, de moeder van alle voedselbanken in Nederland. Ook verzorgen zij de intake voor deze hulp, want niet iedereen die geld tekort komt, komt in aanmerking voor voedselhulp. Soms is het saneren van het huishoudboekje afdoende hulp. Pas echter op met karikaturen, ieder leven en iedere situatie staat op zichzelf.

Verleiding is probleem

Door medewerkers van House of Hope wordt aangegeven dat niet zozeer de financiële situatie van mensen het grootste probleem is. Vooral het gemak waarmee mensen in dit verleidings-tijdperk in de financiële problemen kunnen raken is een aanklacht tegen de samenleving. Te makkelijk worden mensen teruggeworpen op hun eigen verantwoordelijkheid en keuzevrijheid. Mogelijkheden voor lenen, vakantie, lekker eten, leuke kleren, TV's en mobieltjes binnen handbereik. Een weelde die slechts weinigen kunnen dragen. Slechts bij enkelen komt dit schrijnend aan het licht wanneer hun huur wordt opgezegd, de elektriciteit wordt afgesloten of ze zelfs niet meer in hun dagelijks eten kunnen voorzien. De weg naar de hulpverlening is voor veel mensen vervolgens moeilijk te vinden.

Mensen worden terug-
geworpen op hun eigen
beperkingen Iedereen is zwak.

Laten we daarom niet op hen neerkijken, want de parallel met de verleidingen op geestelijk vlak is snel getrokken. Wie van ons is sterk genoeg om de aantrekkingskracht van de zonde te weerstaan? Wij allemaal hebben Christus nodig.

Vanuit die bescheidenheid mogen we om ons heen kijken hoe we mensen die er in het gewone leven aan onderdoor dreigen te gaan kunnen helpen.

Burgerlijke gemeente

Ook de burgerlijke gemeente is het niet ontgaan dat de inzet van een groep christenen een positieve uitwerking heeft op de omgeving, en wil de start van dit project stimuleren. Het realiseren van een inloophuis komt dichtbij. Zo kan de drempel nog lager

Vrijwilligers uit verschillende kerken zetten zich in Afscheid.

worden en de mogelijkheden om uit te delen nog groter. Laten de christenen uit verschil-

lende kerken met elkaar hier de schouders onder zetten en Hope bieden aan deze bijzondere wijk. Misschien dat het dan voor andere wijken en plaatsen

een voorbeeld kan zijn.

Zo resulteert een bezoek aan een veelzijdige wijk in Rotterdam in hernieuwde diaconale inspiratie, welke ik overdenk in de trein naar huis. Ik hoop daarvan iets te hebben doorgegeven, zodat het tot omzien naar hulpbehoevenden in de eigen omgeving mag leiden. Meer informatie over House of Hope is te vinden op www.houseofhope.nl.

Diaconaat

Schuldhulp: De diaken is(g)een hulpverlener

Diaconaal Steunpunt – De Driehoek – Stichting SCS

Dit najaar organiseren Diaconaal Steunpunt en De Driehoek vijf avondbijeenkomsten voor diakenen over Financiële en Psychosociale hulp bij schulden. Iedere diaken voelt wel aan dat er een sterk verband is tussen beide, maar welke? En hoe ga ik als diaken om met deze groeiende problematiek?

Problemen

Steeds meer mensen hebben te kampen met financiële problemen. Omgaan met geld is niet voor iedereen even gemakkelijk.

Er kunnen allerlei oorzaken zijn waardoor men in financiële problemen terechtkomt.

Men zegt wel eens: “Een probleem komt nooit alleen.” Dat is vaak ook het geval bij financiële problemen. Er gaat vaak een probleem aan vooraf, bijvoorbeeld psychische moeite, echtscheiding, te klein pensioen, niet met geld om kunnen gaan, niet goed kunnen

budgetteren, verslaving, arbeidsongeschiktheid, of er volgt een probleem, bijvoorbeeld sociale uitsluiting, eenzaamheid, gevoel van minderwaardig, niet meer meetellen en mee kunnen doen, gevolgen voor kinderen etc. Die problemen zijn vaak groter dan op het eerste gezicht lijkt!

Hulp

Bij veel mensen is het niet bekend, maar als men te kampen krijgt met financiële problemen, kan men, ongeacht de oorzaak, een beroep doen op de schuldhulpverlening van de burgerlijke gemeente. In de meeste gevallen wordt deze hulp echter véél te laat ingeroepen! Logisch, want wie loopt er graag met zijn problemen te koop? Zolang je het zelf nog denkt te kunnen oplossen praat je er liever niet over. Ook komt het veel voor dat het probleem (uit schaamte) wordt genegeerd. Vroeg of laat wordt men echter met de feiten geconfronteerd doordat de rechter bijvoorbeeld toestemming heeft verleend het huis te ontruimen. Pas dán is bij veel mensen het moment aangebroken om hulp in te roepen: te laat dus! Juist hier kan de rol van de diaken het verschil maken: hoe signaleer ik als diaken tijdig dat er financiële problemen zijn en wat moet ik ermee aan?

Diaconaal Steunpunt en De Driehoek onderkennen de moeite en de vragen die diakenen kunnen hebben als ze bij dergelijke problemen betrokken raken. Daarom werd besloten vijf bijeenkomsten te organiseren over "De diaken is (g)een hulpverlener." De inleidingen werden verzorgd door deskundigen op de verschillende terreinen. Stichting Christelijke Schuldhulppreventie (SCS: stichtingscs.nl) leverde ook

een bijdrage aan de bijeenkomsten. SCS is van mening dat de kerken een grotere rol kunnen spelen in deze problematiek binnen hun achterban. De diakenen kunnen door huisbezoeken (pro-actief) de problemen in een vroeg stadium signaleren en hulp verlenen of regelen. Zij vormen door hun fijnmazige netwerk en hun ambitie een diaconale gemeente te zijn een belangrijke schakel in deze problematiek. Daarnaast kan de diaconie waar nodig hulp verlenen en emotioneel ondersteunen, zodat de moeilijke periode van

drie jaar schuldsanering succesvol kan worden afgerond. Aandacht en mentale steun is erg belangrijk in deze periode.

Averechts

Kerken kunnen de professionele hulpverlening overigens ook frustreren of tegenwerken. Er zijn voorbeelden dat diaconieën financiële ondersteuning verlenen terwijl de burgerlijke gemeente net met de schuldsanering is gestart, zodat de cliënt de medewerking aan de schuldsanering stopt, omdat de kerk het probleem al oplost. Hulp dient op elkaar te zijn afgestemd om effectief en efficiënt te kunnen zijn. Dat geldt evenzeer voor psychosociale hulp: dat vereist vaak de nodige deskundigheid. Een goed contact met

iemand van de Sociale Dienst en de schuldhulpverlener is dan ook absolute noodzaak. Het komt ook voor dat diaconieën geld aan gemeentelieden geven, terwijl de burger-

lijke gemeente diezelfde hulp kan verlenen (of verleent) via de bijzondere bijstandsregeling. Jammer dus om deze gemeentegelden te laten liggen en de diaconale kas met die bijdrage te belasten.

Kerken werken
hulpverlening tegen met
financiële steun.

In de meeste gevallen
wordt veel te laat om hulp
gevraagd Diakenen.

Diaconaal Steunpunt

Mededelingen

PROJECTEN 2006

Dirk-Albert Prins

1 november 2006 was weer dankdag. Ieder jaar worden door Diaconaal Steunpunt doelen aanbevolen waarvoor gecollecteerd kan worden. Op dankdag staan we stil bij de zegeningen die we van God mochten ontvangen. Naast geven op dankdag, is het een goede zaak ook daarna aandacht te hebben voor projecten die extra steun kunnen gebruiken.

Al deze organisaties stellen presentaties beschikbaar die b.v. tijdens de collecte getoond kunnen worden. Ook is een beperkt aantal medewerkers beschikbaar om voorlichting te geven.

Project I – DVN - Benin

Benin, een relatief klein land in West-Afrika, staat hoog op de ranglijst als het gaat om armoede en analfabetisme. Het land heeft geen natuurlijke rijkdommen (zoals buurland Nigeria) of andere bodemschatten. De landbouwgrond is vaak weerbarstig en de grond levert meestal weinig op. Veel mensen willen graag hard werken om hun brood te verdienen, als ze maar de kans zouden krijgen.

In dit land voert De Verre Naasten, samen met de kerken Gouda en Waddinxveen (GOWA), een programma uit om de armoedespiraal van honderden mensen te doorbreken. Maakt u dit programma mede mogelijk door de dankdagopbrengst te bestemmen voor Benin?

Stimuleren van ontwikkeling gebeurt door o.a.: scholing (schoolgeld), alfabetisering, landbouw, microkrediet, drinkwatervoorziening, AIDS-problematiek

De ontwikkelingsprojecten in Benin staan niet los van het kerkelijk opbouwwerk. De

meeste projecten worden samen met de gereformeerde kerk in Benin uitgevoerd. Zo loopt bijvoorbeeld het schoolgeldproject via de diaconie van de kerk van Cotonou. Daarnaast krijgen de kerkenraden kadertraining en advies.

Project II - ZOA - Cambodja

Cambodja herstelt van de wonden die jaren van oorlog en massamoorden hebben veroorzaakt. In het noorden van Cambodja is jarenlang sprake geweest van een humanitaire noodsituatie. Een groot deel van de bevolking leeft nog steeds in bijzonder moeilijke omstandigheden. In de armste provincie van het land (Otdar Meanchey), wonen veel vluchtelingen. ZOA-Vluchtelingen zorg levert basishulp in bijvoorbeeld gezondheidszorg en hygiëne. Daarnaast werkt de organisatie aan verbetering van het onderwijs en versterking van de gemeenschap. De christelijke kerk in deze regio groeit gestaag sinds de legalisatie van het christendom in 1990.

Veel mensen willen best hard werken, als ze de kans maar krijgen.

Rijstbouw is de belangrijkste bron van inkomen voor de plaatselijke bevolking. De jaarlijkse opbrengst van de rijstvelden is voor de meeste families echter te klein om van te leven. Rijstboeren krijgen training, zodat ze hun land beter en intensiever kunnen

gebruiken. Met de aanleg van goed werkende irrigatiesystemen wordt de afhankelijkheid van het weer verkleind. Het project richt zich verder op de ontwikkeling van veehouderij en teelt van groenten en fruit. ZOA geeft de armste boeren zaden en gereedschappen. Op verschillende plaatsen is een tekort aan schoolgebouwen. Maar ook als die er wel zijn, functioneert het onderwijs vaak niet naar behoren. Leerkrachten en leerlingen zijn regelmatig afwezig, vooral in de plant- en oogstseizoenen. Naast de bouw van scholen, richt ZOA zich daarom op de ondersteuning van schoolcommissies en ouder-leerkrachtgroepen (medezeggenschapsraden). Zij moeten hun dorpsgenoten bewust maken van het belang van goed onderwijs en zo de aanwezigheid in de lessen vergroten. Op die manier stimuleert ZOA de lokale gemeenschap zelf verantwoordelijkheid te nemen voor de opleiding van hun kinderen.

Project III – Eleos – Stichting Steun Eleos

Eleos is een stichting die zorg biedt aan mensen met psychiatrische problematiek in de gereformeerde gezindte. De steun en de cliënten komen uit verschillende uiteenlopende kerkgenootschappen. Het grootste deel van het werk dat Eleos doet wordt bekostigd door overheidssubsidies (AWBZ). Echter om nieuwe zorginitiatieven te nemen en de identiteit goed vorm te geven is extra geld nodig. Nieuwe initiatieven zijn hulp bij borderliner-problematiek en intensieve relatietherapie.

Intensieve relatietherapie voor huwelijken in crisis

Stichting Steun Eleos werft fondsen voor Eleos en bepaalt welke doelen rond identiteit worden gesteund, zoals:

De opleiding van eigen psychiaters / Ontwikkeling van nieuwe zorgvormen / De aankoop

van woningen als beschermende woonvorm / Bijscholing van medewerkers op het gebied van identiteit / Preventie en Dienstverlening aan kerken rond psychiatrische problematiek

Vanuit de GKV wordt niet structureel bijgedragen aan de bekostiging van Eleos. Daarom wordt deze stichting voorgedragen om te steunen. Alle reden om te danken, aangezien deze organisatie al jaren gereformeerde hulp mag bieden aan vele broeders en zusters.

Project IV – Lokaal project

Uiteraard is het ook mogelijk om een diaconaal project in de eigen regio te selecteren, zodat lokale diaconale betrokkenheid bevorderd kan worden. Hierbij valt te denken aan voedselbanken, hulp aan prostituees, hulpprojecten in Oost-Europa, of projecten met gezamenlijke plaatselijke kerken e.d. Belangrijk hierbij is dat bij het lenigen van nood de liefde van Christus zichtbaar mag worden. Dit stelt eisen aan een diaconale doel en het sluit sommige doelen uit.

Meer informatie over deze doelen is te vinden op de DS-site.

Allerlei

Actuele nieuwsbrieven, openingen bij vergaderingen, bijeenkomsten zijn te vinden op de DS-site. Lever vooral jullie diaconaal project aan. Zie format op site bij Diaconale Projecten.

Column Gesticht

Vanmiddag voor kerktijd op bezoek geweest bij Wilma. Ten koste van m'n zondagmiddagslaapje, maar ik had dan ook een schuld om voor te boeten. Vorige week na de dienst hadden we een afspraak gemaakt: donderdagavond om acht uur had ze de koffie voor me klaar. Maar donderdagavond om acht uur hing ik uitgeteld op de bank, natrillend van een rampdag op het werk, en dacht aan heel veel maar niet aan Wilma. Pas de volgende dag, toen ik op straat een andere patiënt tegenkwam, schoot ze me als een buikkramp te binnen. Zou ik een date met een 'normaal' gemeentelid ook zo slordiglijk vergeten? Het is me niet eerder overkomen. Waarom dan wel bij Wilma, een vrouw die in haar leven al door zoveel mannen belazerd en verlaten is. Had ik m'n toezegging aan haar te nonchalant in de mentale agenda genoteerd, toch wat vrijblijvender dan afspraken met lastige en veeleisende, assertieve gemeenteleden. Beschouwde ik haar onderbewust als facultatief overwerk, omdat ze 'slechts' gastlid is zonder gereformeerde achtergrond. Of was ik gewoon bang om naar haar toe te gaan, zoals ik bang ben voor Herman met z'n Downsyndroom (ik versta hem niet en heb geen flauw idee wat hij van mij begrijpt; een bezoekje bestaat vooral uit 'gevoelscommunicatie' en daar heb ik geen grip op). Enfin: vanmiddag zou Wilma misschien wel weer in de kerk komen, en voor die tijd moest ik redden wat er te redden viel: derwaarts! Wilma ontving me uiterst vriendelijk – geen spoor van verwijt dat ik haar donderdag met koffie had laten zitten. Wel verward; ik begreep beter dan de vorige keren waarom ze hier zat. Ze vertelde over nieuwe zonnestelsels die ze had ontdekt, over gewelddadige en drugsgebruikende medebewoners, en over het bedrog van George W. Bush. „Ik mag geen Journaal meer kijken”, schaterde ze veelbetekenend: ze was al teveel complotten op het spoor gekomen. Ik voelde me al snel beter, al betwijfelde ik tegelijk het nut van dit soort bezoeken. Hoe breng je een schizofreen dichterbij Christus? Als de professionele hulpverlening al vijf jaar niets met haar bereikt, wat doe ik er dan als ouderling? Toen begon ze over sporten: „Sport u wel, meneer Pieters? Van welke sporten houdt u?” Ik mompelde iets over wandelingetjes en schaken af en toe, maar daar nam ze geen genoegen mee. „U bent nog niet dik, maar u moet wel om uw gezondheid denken hoor! Dat wil God ook!” Ineens zei ze me daar als een strenge profeet knalhard de waarheid. Dit was de zin van het bezoekje. Gesticht en in stevige pas liep ik terug, naar huis en (geen tijd voor een jonkje) meteen door naar de kerk. Wilma was er ook, lachte me vriendelijk toe toen ik naar binnen schreed – moe maar voldaan. Wel jammer dat ze voor het dopen de kerk uitging. Ook wel begrijpelijk, na een doodgeboren kindje en met een volwassen zoon die haar mijdt zolang ze ziek is. De lafaard - zal wel net zo'n type zijn als ik.

Pieters